

ДОКЛАД

Относно : Развитие на социалните услуги в общността за социално включване на уязвимите групи и лица в неравностойно положение

Цялостната концепция на разработената за периода 2011/2015 г. Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Добрич е насочена към създаването на модел на грижи за хората в неравностойно социално положение, при който чрез осигуряване на достъп до качествени социални услуги в общността, нуждаещите се да не напускат собствения си дом и общност в условията на подобрен достъп до качествени здравни услуги и образование, както и интегриране на пазара на труда.

Изпълнението на планираните дейности и мерки по съответните приоритетни направления ще очертае мрежата от социални услуги в област Добрич, която следва да съществува в края на на 2015 година.

Конкретните задачи по реализирането на Приоритетно направление 3 от Стратегията, а именно „ Развитие на социалните услуги за социално включване и интегриране на максимален брой хора от общностите в неравностойно положение, уязвимите групи и индивиди в област Добрич са систематизирани в следните направления :

- **Специфична цел 1 Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания и старите хора в семейна среда;**
- **Специфична цел 2 Да се осигури достъп до развитие за етническите общности в неравностойно положение и уязвими групи.**
- **Специфична цел 3 Да се създадат условия за реинтеграция на рискови общности, индивиди и уязвими групи с рисково и зависимо поведение.**

Реализирането на всяка от целите следва да подобри качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общностите в неравностойно положение. Качествената промяна в ситуацията в област Добрич ще бъде измервана чрез система от качествени и количествени индикатори за напредъка в решаването на идентифицираните проблеми.

Като индикаторите за маркиране на напредъка по конкретното приоритетно направление, заложи в Стратегията, следва да бъдат възприемани :

Ключови базисни индикатори

1. Изградена мрежа от достъпни и качествени социални услуги в Област Добрич, осигуряваща възможност за повишаване качеството на живот на максимален брой деца и лица, попаднали или живеещи в риск, чрез предоставяне на пълноценна грижа за създаване на условия за реално включване.

2. Подобро равнище на създадени възможности за достъп до услуги на максимален брой нуждаещи се хора;

3. Подобен достъп до социални услуги на пръснати рискови групи чрез развитие на мобилни услуги в цялата област Добрич;

4. Постигната качествена промяна в съотношението между предоставяните типове социални услуги чрез рязко увеличаване на дела на услугите в общността и намаляване на услугите от резидентен тип – съотношение 10:1 на ползвателите в полза на услугите в общността;

5. Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 15% от старите хора в област Добрич с приоритетно обхващане на самотноживеещите в изолирани населени места;

Ключови качествени индикатори

1. Подобри условия за самостоятелен живот в домашна среда на 30% от хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент;

2. Увеличени с 30% брой на ангажираните домашни помощници, лични и социални асистенти, както и с 30% броя на потребителите на тези услуги /самотно живеещи и в невъзможност да се справят сами с живота си., очакващи институционална подкрепа.;

3. Повишена информираност за повишаване чувствителността на обществеността в област Добрич към проблемите на децата и лицата, настанени в СИ;

4. Подобрена грижа за старите хора и възрастни с деменция, настанени в преустроени и ремонтирани домове;

Изготвените информации от осмете общини в областта позволяват маркиране на изпълнението по специфичните цели за периода 2011-2013 г. както следва:

По специфична цел 1. Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания и старите хора в семейна среда;

Мярка 1.1 Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.

Предоставянето на грижи в домашна среда за децата и възрастните с увреждания, както и за старите хора ще им осигури възможност да живеят в своя дом и в своята семейна среда, както и ще предотврати настаняването им в специализирани институции.

В рамките на Стратегията се цели увеличение с 30% на броя на ангажираните домашни помощници, лични и социални асистенти, както и увеличение с около 30% на броя на потребителите на тези услуги.

Дейност 1.1.1. Осигуряване и доразвиване на услугата Домашен помощник и Социален асистент на проектен принцип по ОП „РЧР“.

1.1.1.1. Проект « Помощ в дома »

В предварително разработените Насоки за кандидатстване по Проекта са заложили целевите групи, ползвателите на услугите, обект на проекта, които са:

- деца и лица с различни увреждания
- стари хора с трайни увреждания или с тежко здравословно състояние, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами.
- самотни стари хора с трайни увреждания и /или силно затруднено здравословно състояние, които не могат или са затруднени да се обслужват сами и да организират бита си.

Със създаването на услугата се цели:

- осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, както и осигуряване на заетост на лицето от семейството.
- осигуряване грижи в семейна среда за лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.
- услуги в домашни условия, насочени към поддържане на хигиената на обитаваното жилище, пазаруване и приготвяне на храна, пране и др. комунално битови дейности.

През периода 2011-2014 г. **община Шабла** е предоставяла услугите „Домашен помощник“ и „Социален асистент“ по Проект „Да живеем заедно: предоставяне на качествени социални услуги на територията на Община Шабла“. По Проекта са били назначени 13 социални асистенти за лица с увреждания, 4 социални асистенти за социални услуги и 13 домашни санитаря. Броят на обгрижваните потребители е бил 72 лица.

В **община Балчик** по Проекта с цел поддържане на хигиена на обитаваното жилище, пазаруване и приготвяне на храна, пране и др. комунално-битови дейности чрез предоставяне на услугите домашен помощник, домашен санитар и сътрудник социални дейности в полза на лица със затруднения се обслужват 50 потребителя.

През 2014 г. в **община Добрич-град** е приключило изпълнението на Проект „Ръка за помощ“ по схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO0001-5.1.04 – „Помощ в дома“, по ОП „РЧР“. По проекта са били обслужвани 156 потребителя, от 34 домашни санитаря, 6 социални асистента и двама социални работника. Предоставяните по проекта услуги продължават и към настоящия момент чрез Домашен социален патронаж, където от м.август 2014 г. е разкрито Звено за услуги в домашна среда. По този начин е осъществена

устойчивост на проекта с назначаване на постоянен трудов договор на 9 лица, които продължават обслужването на 40 възрастни.

По Проект „Грижа в семейна среда за нуждаещи се лица от Община Каварна по ОП „РЧР“ схема за безвъзмездна финансова помощ BG 51PO001-5.1.04 „Помощ в дома“ в **община Каварна** от месец май 2013 г. до месец април /включително/ 2014 г. е сформирано Звено за социални услуги в домашна среда към Домашен социален патронаж, като наетите лица са обслужвали предварително идентифицирани нуждаещи се лица от общинския център, както и селата Могилище, Българево, Раковски, Белгун и Септемврийци. Към звеното са били назначени : 11 лични асистенти, 19 домашни помощника и 1 социален асистент, които са обслужвали 64 потребителя от следните целеви групи:

- деца и лица с различни увреждания

- стари хора с трайни увреждания или с тежко здравословно състояние, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами.

- самотни стари хора с трайни увреждания и /или силно затруднено здравословно състояние, които не могат или са затруднени да се обслужват сами и да организират бита си.

След приключване на Проекта, от 01.10.2014 г. към Звено за социални услуги в домашна среда са назначени 3-ма лични асистента, които предоставят услугата „лична помощ“ на 6 нуждаещи се лица от гр. Каварна, които са били ползватели по Проект „Грижа в семейна среда за нуждаещи се лица от Община Каварна“.

Два проекта на **община Крушари** по ОП РЧР са осигурили изпълнение на дейности от Приоритет 3, насочени към осигуряване и доразвиване на услугата домашен помощник, социален асистент, домашен санитар на проектен принцип по ОП РЧР.

Първият проект, който се е реализирал през 2011 г. в изпълнение на дейности от Стратегията и Годишния план за развитие на социалните услуги, е бил насочен към изграждане и функциониране на „Център за социални услуги в семейна среда 2“ по ОП РЧР. Изпълнението на дейностите по проекта е стартирало с провеждане на информационни срещи в населените места за популяризиране на основните цели и дейности по проекта. В резултат на това при екипа за управление на проекта са постъпили над 50 заявления за включване в проекта на кандидат-потребители и над 16 заявления от жители на общината, желаещи да предоставят услуги. Проведен е подбор на потребители и домашни помощници, след което определените домашни помощници са преминали обучителен курс. От услуги по проекта са се ползвали 34 потребителя, обгрижвани от 17 домашни помощника. Проектът е приключил в април 2012 г., като общата му стойност е 79 960 лв.

За гарантиране устойчивостта на предоставяните услуги, през 2013-2014 г. община Крушари реализира втори проект по ОП РЧР, насочен към същата целева група. Стойността на привлеченото външно финансиране е в размер на 142 234 лв. За изпълнението на дейностите по проекта са били наети 16 домашни помощника и 8

домашни санитарни, двама социални работници, които са предоставяли почасови услуги за лична помощ, комунално-битови дейности и дейности за социално включване на 49 самотно живеещи стари и болни хора и на лица/деца с увреждания от селата Крушари, Земенци, Загорци, Добрин, Абрит, Александрия, Бистрец, Ефр.Бакалово, Коритен, Телериг, Лозенец и Кап. Димитрово. До края на проекта услуги по проекта са ползвали над 60 потребителя /в т.ч. 31 стари и болни хора, 26 лица с увреждания и 3 деца с увреждания/.

Общо за отчетния период по ОП РЧР община Крушари е усвоила над 410 000 лв., за подпомагане на анализирания целева група.

Изпълнението на Проект „Помощ в дома“ в **община Генерал Тошево** е приключило на 21.01.2014 г. като 100 бенефициента са ползвали социални услуги в домашна среда.

От 1 януари 2011 г. В **община Добричка** са стартирали два проекта по Оперативна програма „ Развитие на човешките ресурси “ за дейности „Социален асистент“, „Домашен помощник“ и „Личен асистент“. „С грижа за хората за независим и достоен живот“ в община Добричка финансиран от Европейския социален фонд с партньор Сдружение „Форум гражданско общество“, за период от 14 месеца са били назначени 18 броя домашни помощника и 14 броя социални асистенти, които са обслужвали 68 потребителя.

1.1.1.2. Процедура „ Грижа в семейна среда за независимост и достоен живот на хора с различни увреждания и самотно живеещи хора „ дейности „ Социален асистент „ и „ Домашен помощник „ – фаза 3 по ОП „РЧР“

През 2011 г. е приключило предоставянето на социалните услуги Социален асистент „ и „ Домашен помощник“ по процедурата, като по общини както следва :

За **община Добрич** с цел развиване на социални услуги в общността за осигуряване на качествен и достоен живот на възрастни хора и хора с увреждания по Проект „ За по-достоен живот „ е осигурена грижа за 62 лица от назначени 33 безработни лица като „Домашен помощник“ и „Социален асистент“.

В общините Генерал Тошево, Балчик и Шабла са реализирани :

- **Община Генерал Тошево** е предоставяла услугите по проект Разширяване на възможностите за подобряване качеството на живот на хора с различни увреждания и самотно живеещи хора в община Генерал Тошево „

- В **община Крушари** услугите са предоставяни по Проект „ Център за услуги в семейна среда – 2 „, с доставчик община Крушари.

- **Община Балчик** е предоставяла услугите в общността по Проект „ Протегни ръка за помощ „

- Екип от **Община Шабла** е предоставял услугите „ Домашен помощник “ и „ Социален асистент “ по Проект „ Да живеем заедно : предоставяне на качествени социални услуги на територията на Община Шабла“.

В общините Каварна и Добричка услугите са предоставяни от външни доставчици :

- В община Каварна Проекта „ Домашен помощник – за достоен живот на нуждаещите се лица в малките населени места в община Каварна е реализиран от ЕТ„Лива“ – гр. Добрич.

- Проекта „С грижа за хората за независим и достоен живот в община Добричка „ – община Добричка е администриран от сдружение „ Форум „

1.1.1.3. Социални услуги – местни дейности

От 01.10.2012 г. с решение на Добрички Общински Съвет е открита нова дейност „Социален асистент“. Дейността е финансирана от общинския бюджет и се предоставя в общината от 07.11.2012 г. до края на 2013 г. Към момента на предоставянето на услугата се обслужват 13 населени места на територията на община Добричка . Целевата група ползватели на услугата са лица с 90 и над 90 на сто трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане, с определена чужда помощ; деца до 18 годишна възраст с вид и степен на увреждане; тежко болни самотни хора , със затруднено самообслужване, удостоверено с протокол на ЛКК или с епикриза; деца до 16 годишна възраст с 50 и с над 50 на сто вид и степен на увреждане; деца от 16 до 18 годишна възраст с 50 и с над 50 на сто степен на трайно намалена работоспособност с определена чужда помощ или с установена невъзможност за самообслужване. Обслужваните потребители са 31 човека, като преобладават тежко болните самотни възрастни хора с 90 и с над 90 на сто степен на увреждане със затруднено самообслужване и с определена чужда помощ. Възрастта им е между 65 и 90 год.Обслужват се и 3 деца, ненавършили 16 годишна възраст, с вид и степен на увреждане, с определена чужда помощ.Потребителите са лица с различни увреждания – с психически; физически; увреждания, получени в следствие на заболяване; и др.Услугата се предоставя по местоживеенето на потребителя срещу заплащане на такса, съгласно Тарифата за таксите за социалната услуга „Социален асистент“, предоставяна от община Добричка, приета с Решение на Добрички общински съвет.

Услугата „Социален асистент“ изцяло е съобразена с индивидуалните потребности и предпочитани на всеки потребител, с неговите възрастови, физически, психически,етнически, културни различия, с неговите близки, роднини, законни представители.Оказваната помощ и подкрепа от социалните асистенти се извършва по най-деликатния и ненатрапчив начин при пряк допир, при прием на лекарства, при ползване на баня и тоалетна , общуване, социални контакти. За социални асистенти в община Добричка са назначени безработни лица в трудоспособна възраст, с регистрация в Бюрото по труда , които не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст или на професионална пенсия за ранно пенсиониране.Кандидатите бяха трайно безработни, с дългогодишна регистрация. Средната им възраст бе между 40- 55 годишна възраст, като преобладаваха жени с начално, основно и средно образование.

По Проект „Шанс за работа“ в **община град Добрич** след проведено специализирано обучение на безработни, регистрирани в Д„БТ“ са назначени 10 лица като болногледачи в социалните услуги към Отдел „Здравеопазване и социална политика“.

Дейност 1.1.2. Осигуряване и доразвиване на услугата Личен асистент по НП „АХУ“ и на проектен принцип по ОП „РЧР“.

1.1.2.1. Национална програма „Асистенти за хора с увреждания“ дейност „ Личен асистент „

Предоставянето на социалната услуга се осъществява на база сключени договори между дирекциите „ Социално подпомагане“ и дирекции „Бюро по труда“. Услугата няма предварително определен капацитет, като назначаването на лични асистенти става след одобряване на заявка от „Д БТ“ при наличие на средства за финансиране на услугата.

Целевите групи по Програмата са :

- деца и лица с различни увреждания
- стари хора с трайни увреждания или с тежко здравословно състояние, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами.

Чрез предоставянето на услугата се цели осигуряване на грижа в семейна среда за деца и лица, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, както и осигуряване на заетост на лице от семейството/съжителстващ близък, което го обгрижва.

В **община Ген.Тошево** за 2011 г. са включени 8 лични асистента, за 2012 г. – 5, 2013 г. са включени 6 лични асистента, като този брой е запазен през 2014 г.

В **община Каварна** за 2011 г. са били назначени 8 лични асистента, за 2012 г. техният брой е 10. През 2013 г. е предоставяна от 12 наети лица, като през предходната година техният брой е редуциран до 8 лица.

По НП„АХУ“ в **Община Добрич-град** през 2011 г. са били назначени 20, през 2012 г. техният брой е 19, през 2013 г. са наети 27 безработни лица, докато през изминалата година броя на назначените лични асистенти е 18.

В **община Добричка** услугата по проекта е предоставяна както следва : през 2011 г. от 8 лица, през 2012 г. са назначени 5 лични асистента, а през 2013 и 2014 г. техният брой е 7.

В **община Балчик** е назначен 1 личен асистент през 2013 г., който продължава да предоставя услугата и през 2014 г.

1.1.2.2. Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-5.2.09 «Алтернативи» проект „Подкрепа за достоен живот“.

На база сключени договори, осемте общини работят по проекта от края на 2010 г.

През периода 2011-2014 г. в **община Шабла** от услугата „Личен асистент“ са се възползвали 46 потребители. Към 31.12. 2014 год. броят на потребителите е 35

самотни и възрастни хора и хора с определена нетрудоспособност от гр.Шабла и селата Ваклино, Крапец,Смин,Захари Стояново и Дуранкулак.

В **община Балчик** ползватели на услугата са 28 лица от целевите групи деца и лица с различни увреждания; стари хора с трайни увреждания, или с тежко здравословно състояние, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами

Община Добричка е партньор на АСП по Проекта от ноември 2010 година. През 2011 г. обслужвани са били 16 потребители, през 2012 г. - 19 потребители, а през 2013 г. - 20 потребители. Проекта е реализиран до 31.12.2014 г., като броя на обслужваните лица е станал 36 .

Посредством Проект "Подкрепа за достоен живот" на територията на **община Тервел** е осигурена възможност за подпомагане на нуждаещи се със социална услуга „Личен асистент“. Проекта е стартирал на 10.01.2011 г. за 20 потребители и поетапно се финансира с евросредства. От началото му чрез услугата са подкрепени 57 деца и възрастни с увреждания, а обучените и наети лични асистенти са 55. Услугата е почасова и е предоставяна в селата Нова Камена, Каблешково, Кошиар, Коларци, Орляк, Жегларци, Зърнево, Божан, Балик, Безмер, Трън, Груево,Честименско, Ангеларий и гр.Тервел. През месеците април, май 2013 г. е проведена процедура за набиране на нови потребители. Резултатите – одобрени 48 нови потребители, очакващи да бъдат включени в проекта, обучени 40 лични асистенти. През изтеклата година бюджетът на проекта бе увеличен с четиринадесет работни места. На 31.12.2014 г. проектът е приключил с 39 обгрижвани лица. Дейностите изпълнявани от всеки един личен асистент са разписвани в индивидуален план. Работата на личните асистенти ежедневно е била отразявана в дневници и е оценявана от обгрижваното лице. Освен ежедневния, е извършван и ежесмесечен контрол по отношение удовлетвореността от услугата чрез представители на общинския екип за управление на проекта.

В **община Генерал Тошево** реализацията на Проект „Подкрепа за достоен живот“- дейност „Личен асистент“ приключи на 01.01.2015 г. Четири години лица с трайни увреждания са получавали услугата „Личен асистент“. При приключването 32 лица са обгрижвани от 31 лични асистента.

В **община Каварна** през януари 2011 г. са били назначени на 23-ма лични асистента, които са предоставяли услугата „Лична помощ“ на 23-ма потребителя. От м. юни 2014 г. общо назначените лица са 25 лични асистента, които са обслужвали потребители от следните целеви групи:

- деца и лица с различни увреждания, стари хора с трайни увреждания или с тежко здравословно състояние, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами.
- самотни стари хора с трайни увреждания и/или в силно затруднено здравословно състояние, които са затруднени да се обслужват сами и да организират бита си.

Чрез предоставянето на услугата „Личен асистент“ се цели:

- да се осигури грижа в семейна среда за деца и лица, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, както и осигуряване на заетост на лицето от семейството, което го обгрижва.
- да се осигури грижа в семейна среда за лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.
- Да се осигурят услуги в домашни условия, насочени към поддържане на хигиената на обитаваното жилище, пазаруване и приготвяне на храна, пране и др. комунално битови дейности

По Проекта в **община Крушари** за изпълнение на планираните дейности са били назначени 11 лични асистента, които полагат грижи за 11 лица с трайни увреждания с определени 90 и над 90% трайна намалена трудоспособност с чужда помощ. По проекта са обгрижвани 8 възрастни в семейна среда и едно дете в увреждане. В проекта са били включени потребители от селата Лозенец, Северци, Крушари, Добрин, Северняк и Ефрейтор Бакалово. Общинска администрация е заявила готовност да се включи с проект пред АСП за преминаване на този вид услуги към ДСП, като по този начин ще се гарантира и устойчивост на услугата „Личен асистент“.

В **община Добрич – град** с цел развиване на социални услуги в общността за осигуряване на качествен и достоен живот на лица и деца с увреждания. По Проекта е била осигурена грижа за 62 лица, от които 20 деца, които са били обслужвани от 56 лични асистента.

Дейност 1.1.1.3. Увеличаване на броя на потребители на Домашните социални патронажи - хора с увреждания с поне 20% , увеличаване на обхвата на населените места в общините и разширяване на предлаганите дейности.

Домашният социален патронаж в **община Балчик** е насочен към обслужването на лица с увреждания и стари хора със затруднения в самообслужването, които имат нужда от грижа в семейна среда, самотно живеещи стари хора в отдалечени населени места без достъп до услуги. Капацитета на услугата е 150 места.

В **община Генерал Тошево** капацитета на съществуващия Домашен социален патронаж е 300 лица.

С цел развиване на широка мрежа от социални услуги в общността за осигуряване на спокоен и достоен живот на старите хора в домашна среда **община Добрич-град** предоставя комплекс от социални, комунално-битови, както и приготвяне и доставяне на храна чрез функциониращия Домашен социален патронаж с капацитет 350 места.

Домашен социален патронаж в **община Добричка** функционира като комплекс от социални услуги - грижа в семейна среда, предоставяни по домовете, свързани с доставка на храна; съдействие за снабдяване на хранителни продукти. През 2014 г. се е запазил капацитета от 500 мест, като от услугите се възползват

нуждаещи се лица от още 5 села на общината. В сградите на всички обекти на ДСП са извършени частични ремонтни дейности и са създадени добри условия за работа на персонала в тях.

Социалната услуга „Домашен социален патронаж“ в **община Каварна** обслужва нуждаещите се лица от гр. Каварна и селата Могилище, Врашино, Челопечене и Българево с капацитет 120 лица. Чрез социалната услуга са осигуряват комплексни социални услуги, предоставяни по домовете, като доставка на храна, поддържане на личната хигиена и хигиената на жилищните помещения, обитавани от ползвателя, оказване на съдействие за снабдяване на необходимите технически помощни средства, битови услуги и др. в полза на представители на следните целеви групи: възрастни с умствена изостаналост, възрастни с психични разстройства, лица с увреждания и стари хора със затруднения в самообслужването, които имат нужда от грижа в семейна среда, самотно живеещи стари хора в отдалечени населени места без достъп до услуги.

Дейностите по предоставяне на социални услуги от ДСП в **община Крушари** се осъществяват на територията на девет населени места - Крушари, Александрия, Северняк, Телериг, Загорци, Лозенец, Полковник Дяково, Добрин, Абрам. Капацитетът е 100 места. Броят на лицата ползващи услуги на ДСП варира през различните месеци и е пряко свързан с ограничените финансови възможности на възрастните хора с ниски пенсии. Тенденцията е през летните месеци броят на потребителите леко да намалява. Чрез ДСП на потребителите ежедневно се доставя храна. В дейността на ДСП не са включени други услуги, които патронираните лица да получават.

В **община Тервел** социалната услуга осигурява ежедневно, в рамките на работната седмица топла храна за потребителите включваща супа, основно ястие и десерт. Капацитетът е 150 лица. Обслужват се възрастни хора в пенсионна възраст и хора с увреждания в общинския център и селата Честименско, Каблешково, Кочмар, Безмер, Нова Камена и Кладенци. Услугата се финансира чрез общинския бюджет и месечни потребителски такси. Услугата се управлява от 5-членен персонал: старши счетоводител, домакин, шофьор, готвач, санитар.

Център за социални услуги за района на селата Коларци, Балик, Ологур, Ангеларий и Сърнец - това е втората новоразкрита социална услуга на територията на община Тервел за периода 2011-2014г. В центъра ще се предоставят медицински социални грижи. Обособени са кухня-майка, лекарски кабинети с манипулационна помещения за дейностите на дневен център. Финансирането на центъра е заложено в общински бюджет 2015г. и ще се развива като местна дейност. Дейностите стартираха на 05.01.2015г. В кухнята-майка се приготвя храна за учениците на ОУ „Д-р Петър Берон“ с. Коларци и ЦДГ „Светулка“ с. Коларци, а през април е планирано да започне и предоставянето на услугата „Домашен социален патронаж“ за потребителите от региона. Дневният център ще започне своята работа в края на пролетта.

Домашен социален патронаж при **община Шабла** разполага със собствен специализиран транспорт от 2 броя автомобили-микробуси за експедиране на готовата продукция по домовете на потребителите. Ежедневните потребности на възрастните хора и хората с увреждания се задоволяват чрез предоставяне на тикет от услуги предоставяни на територията на община Шабла : гр. Шабла, с. Габун, с. Езерец с. Крапец, с. Ваклино, с. Дуранкулак и с. Граничар, като включва:

- доставка на храна в домовете на потребителите – възрастни хора и хора с увреждания;
- помощ в общуването и поддържането на социални контакти;
- битови услуги – закупуване на хранителни продукти и вещи от първа необходимост;
- заплащане на сметки за ток, телефон, вода и др. със средства на потребителите – възрастни хора и хора с увреждания.

Средногодишния брой потребители за периода е както следва:

2011 г. – 104;

2012 г. – 106;

2013 г. – 105.

В изпълнение на общинската стратегия капацитета на ДСП в началото на периода бе увеличен на 110. С решение на ОбС в края на 2014 г., съгласно стратегията бе увеличен капацитета на 130, чрез създаване на филиал с до 30 потребители. Обслужват се желаещите от всички населени места в общината.

Дейност 1.1.1.4. *Развиване на сезонни обществени трапезарии за социално слаби и самотно живеещи лица и семейства. (дейност 4.1.1.4.).*

В обектите на ДСП в **община Добричка** се предоставя социалната услуга Обществена трапезария, която се финансира по оперативни програми съвместно с АСП. Община Добричка е бенефициент по програмата и реализира предоставянето на безплатна храна на нуждаещите се лица от 50 населени места на общината на ротационен принцип за 100 места всеки месец. През 2011 г. местата за трапезарията са 112 броя, през 2012 г. – 100 лица, през 2013 г. - 100 лица, като този показател се запазва за изминалата 2014 г. Социалната услуга за превенция на социалното изключване е насочена към задоволяване на потребностите от храна за хора, които не могат да си я осигурят сами през зимния сезон.

През периода 2011-2014 г. ползватели на услугата „Обществената трапезария“ в **община Добрич** са били над 112 лица.

Финансирана от Фонд „Социална закрила“ социална услуга в общността Обществена трапезария в **Община Каварна** се изразява в предлагането на безплатна топла храна – обяд в „Домашен социален патронаж“ на 30 лица от гр. Каварна от следните целеви групи:

- лица и семейства на месечно подпомагане, лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях
- самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии
- скитащи и бездомни деца и лица.

Целите които се постигат със създаването на услугата са:

-подобряване качеството на живот и осигуряване на помощ и подкрепа на лица и семейства на месечно подпомагане, лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях, самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии, скитащи и бездомни деца и ли

В община **Генерал Тошево** чрез услугата Обществена трапезария са подпомогнати 90 бенефициенти.

В **община Крушари** по проекта се доставя храна на групите в най-неравностойно положение – лица без никакви доходи, лица с най-ниски социални пенсии, безработни лица с право на социално подпомагане, семейства, които отглеждат дете с увреждане. От услугите на „Социална трапезария“ се ползват 40 потребителя месечно. Кулинарната продукция по проекта се подготвя от персонала на ДСП и се разнася в селата Абрит, Александрия, Бистрец, Добрин, Полковник Дяково, Загорци, Земенци, Коритен, Крушари, Лозенец, Северняк и Телериг.

Проект „Обществена трапезария“ в **община Тервел** включва комплекс от дейности по организиране и предлагане на топла храна – обяд – през всички работни дни за периода 1 януари – 30 април и 1 октомври – 31 декември за следните групи:

- лица и семейства, получаващи месечно подпомагане по реда и условията на чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане;
- лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях;
- самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии.

Топлата храна включва супа, основно ястие и хляб, приготвени по предварително разработени седмични менюта в кухненски блок на Домашен социален патронаж в гр. Тервел. Готовата храна се разлива на бенефициентите от гр. Тервел в разливна отговаряща на изискванията на Закона за храните в ЦДГ „Здравец“. В селата Кочмар и Орляк са организирани разливни в кметствата а в Жегларци и Безмер в ЦДГ- ни на селата. В гр.Тервел, както и в четирите селци има бенефициенти, които получават храната си в дома – възрастни и немошни хора, лежащо болни, хора с физически увреждания, за които няма кой да се грижи през деня, тъй като близките им работят или живеят в други населени места. Пригответената храна се транспортира чрез специализиран автомобил в съдове за индивидуално хранене.

Проектът се изпълнява в общинския център и четири села. Обхванати са общо 90 души в гр.Тервел и селата Безмер, Жегларци, Кочмар, Орляк. Услугата се финансира чрез Фонд „Социална закрила“ на МТСП на база одобрени проекти подготвени от общинските администрации.

През 2013 година социалната услуга „Обществена трапезария“ се изпълняваше целогодишно, а капацитетът и през месец август бе увеличен от 90 на 100 потребители. По проект „Нов избор – развитие и реализация“ бяха обучени и работиха 6 помощник готвачи за осъществяване на услугата.

Равносметката за 2014г.: подпомогнати с топъл обяд 150 социално слаби лица, деца в риск, самотни майки, хора с увреждания, възрастни хора с минимални пенсии. Ежегодно се провежда вътрешен мониторинг на услугата.

В **община Балчик** ползватели на услугата Обществена трапезария са лица и семейства на месечно подпомагане; лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях; самотно живеещи лица и семейства. Капацитетът на услугата е 72 лица.

През 2013 г. в **Община Шабла** проектът продължава да се реализира на територията на община Шабла, като броят на ползвателите на услугата е увеличен от 27 на 35. Целевата група е: лица и семейства, на месечно подпомагане по реда и условията на чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане, лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях, самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии; скитници и бездомни лица.

Средногодишния брой потребители за периода е както следва:

2011 г. – 27;

2012 г. – 27;

2013 г. – 35.

2014 – 27 лица.

Дейност 1.1.1.5. Осигуряване на информация, съдействие и посредничество от представители на ДСП и социалните услуги за улесняване на достъпа до медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения, добавки за социална интеграция и достъпна среда в дома на децата и възрастните с увреждания по програмите на АХУ и Закона за интеграция на хората с увреждания.

Редът и условията за Предоставянето на целеви помощи за покупка и ремонт на МИПСПС са регламентирани в ППЗИХУ, като целевите средства се изплащат на нуждаещите се лица от дирекциите „ Социално подпомагане „ по постоянен адрес на база подадена молба-декларация, което следва да е придружена от съответния медицински документ – протокол на ЛКК или ЕР на ТЕЛК , в който посочва необходимостта от ползване на МИПСПС.

Ангажимент на подпомаганите лица е да закупят нужните им изделия и/или средства от доставчици, които са регистрирани за целта от АХУ, както и да представяне платежните документи и приемо-предавателен поток, свидетелстващ за изразходването по предназначение на получените от ДСП средства.

Дейност 1.1.1.6. Предоставяне на специализирана подкрепа на близките, които полагат грижи за хора с увреждания в домашна обстановка – информиране и консултиране (здравно, психологическо, социално, юридическо) от ЦСРИ.

Центърът за социална рехабилитация и интеграция” гр. Шабла, **община Шабла**, е открит със заповед № РД-01-315/23.03.2009 г. на Изпълнителния директор на АСП. Със Заповед № РД-01-282/09.02.2011 г. е увеличен капацитетът на социалната услуга от 20 на 30 места. В ЦСРИ има следните помещения, където се предоставят услуги и дейности на потребителите: медицински кабинет; офис по

трудотерапия; офис за логопед и психолог; зала за двигателни упражнения и рехабилитация - обзаведена с фитнес уреди: бягаща пътека, велбергметър, кростренажор, гребен тренажор, степер, шведска стена, кушетка за масаж и други уреди за упражнения; клубна зала за празници и събиране на всички потребители, санитарен възел, приспособен за ползване от лица с увреждания, придвижващи се в инвалидна количка; стая за почивка. ЦСРИ не разполага със собствен специализиран транспорт.

Мерките за социално включване и дейностите за подкрепа на потребителите в ЦСРИ гр. Шабла, се характеризират с осъществяване на медицинската и социална рехабилитация, психологическо консултиране и индивидуална социалната работа, с цел повишаване качеството на живот, увеличаване възможностите за поддържане на активни социални контакти и подобряване на здравния статус на потребителите.

Екипа в ЦСРИ гр. Шабла работи за изграждане/възстановяване на уменията на лицата с увреждания за самообслужване, хранене и поддържане на личната хигиена. В процеса на работа, Екипа в ЦСРИ гр. Шабла оказва съдействие и подпомага потребителите при подготовка на документи за санаториално лечение; подаване на документи в Дирекция „Социално подпомагане“ гр. Каварна за подпомагането им със социални помощи/интеграционни добавки, МИПСПС и др., по реда на действащите нормативни актове. Екипа в ЦСРИ гр. Шабла насочва хората с увреждания за професионална квалификация и преквалификация към социалните учебно-професионални заведения. Медицинската сестра в ЦСРИ гр. Шабла следи за здравословното състояние на потребителите, както и провежда консултации според своята компетентност; оказва наблюдение и подкрепа при приема на лекарства от потребители на поддържаща медикаментозна терапия при различни социално значими заболявания. Организирант се здравни беседи с различна тематика и насоченост. При необходимост се осъществяват контакти с ТЕЛК, ДСП, МБАЛ, и други институции. Рехабилитатора в ЦСРИ гр. Шабла провежда индивидуална и групова терапия за хора с двигателни увреждания – класически лечебен масаж; пасивно раздвижване; физически упражнения. Психолога в ЦСРИ гр. Шабла осигурява психологическа подкрепа, чрез провеждане сред потребителите на социалната услуга: тестове, беседи, дискусии, индивидуални и групови психологически консултации. Реализират се дейности по организация на свободното време – разходка по морския бряг, екскурзии на потребителите до исторически местности и паметници на културата, посещения на музеи, театри, опера и др. Трудотерапевта в ЦСРИ гр. Шабла осъществява различни видове трудотерапия: плетене, шиене, цветарство, апликиране, изготвяне на сувенири, пана, картини и др.

За 2013 г. обслужени потребители са 42 като от тях 12 са деца. Работата на ЦСРИ се осъществява по предварително изготвен план за дейността на Центъра. За 2013 година са сключени 18 договора с нови потребители: 6 възрастни и 12 деца. С 13 потребителя са сключили повторно договори. На всеки потребител се изготвя досие, което включва изготвяне на договор, специализирана оценка, индивидуален

план, план за работа на всеки специалист. За проследяване изпълнението на дейностите по плановете за децата на 3 месеца се изготвят доклади до отдел "Закрила на детето" към ДСП Каварна, а за възрастните на 6 месеца се изготвят протоколи. ЦСРИ предлага почасови терапевтични дейности индивидуално и групово всеки ден или няколко пъти в седмицата в зависимост от индивидуалните потребности на потребителите.

През 2013 г. в Центъра са предоставени различни дейности за подкрепа на 30 лица с увреждания и 12 деца с логопедични и психологични проблеми. Средногодишния брой на потребителите на центъра през 2014 г. е 32 лица.

С цел осигуряване на условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда в **община гр. Добрич** продължава предоставянето на комплекс от услуги от ЦСРИ с капацитет 45 места.

Дейност 1.1.1.7 Осигуряване на социално включване на хората с увреждания в местните клубове на инвалида.

В **община Балчик** има разкрити 29 пенсионерски клуба, като допълнително дейност развиват Клуб на инвалида и Клуб „Здраве“, които осигуряват физически и здравни занимания с възрастни хора и с лица с трайни увреждания за здравословен начин на живот.

На територията на **община Генерал Тошево** функционират 24 пенсионерски клуба, като три от тях са в гр. Генерал Тошево, останалите са в другите населени места.

Клубовете на пенсионера са вид форма за социална интеграция и социална услуга в общността. Те имат за цел да съдействат и поддържат социални контакти и по-висок жизнен стандарт на пенсионерите от **Община Каварна**.

С тази услуга се цели социално включване на хората в пенсионна възраст, осигуряване на занимания и мероприятия в свободното време на нуждаещите се лица от третата възраст. За защита на своите интереси, права, престиж и достойнство, пенсионерските от клубовете се обединиха в „Съюз на пенсионерите“, който е член на „Националното сдружение на пенсионерите“.

Клубовете на пенсионера в общината са общо 18 на брой, и обхващат гр. Каварна и селата. Освен клубовете по селата за тази дейност се ползват и читалищните сгради по населените места намиращи се на територията на общината. Редовните членове надхвърлят 450 лица. Към клубовете са сформирани и клубове по интереси. Най активни са женските състави за автентичен фолклор. Показател за усърдната им работа са отличията завоювани през годините.

Разходите по издръжката им се поема от общината, а някои мероприятия се финансират от спонсори. В клубовете на пенсионера хората от третата възраст провеждат своите разговори, дискусии по актуални събития, гледат телевизия, слушат музика, играят табла, шах, карти и др. Организиран се срещи със сродни клубове от други населени места от общината, страната и чужбина, отбелязват се национални и лични празници на членовете на клуба, провеждат се мероприятия свързани със здравната и социална култура на членовете, провеждат се екскурзии.

излети, посещение на театър, опера, оперета и др. Съвместно с читалищата в селата, клубовете на пенсионера от град Каварна развиват своята културно-масовата дейност. Подготвят участия в национални прегледи на художествената самодейност, фестивали на пенсионерските и читалищните колективи от където печелят престижни награди. Изявите им се свързват с участие в фолклорния събор "Песни и танци от Слънчева Добруджа" в с. Дебрене, фестивала на "Троянската сливова" гр. Троян, "Ден на хляба и виното" в гр. Сухиндол, фестивал "Огнения Дунав", организиране на общински празници под надслов "Да бъдем приятели" и др.

Продължава на подкрепата на **Община Крушари** за дейностите на клубовете на пенсионера, които предоставят възможности за общуване и социален живот на стари хора с относително съхранено здраве и възможности за самостоятелно придвижване. Броят на клубовете на пенсионера от 2011 до 2014г. е увеличен два пъти от 5 през 2011г. до 9 до 2014г. През 2014г. от общинския бюджет са отделени 24 293лв. за основен ремонт на пенсионерски клуб в с.Полк.Дяково. От 2011 до 2014г. общинската субсидия за пенсионерските клубове е нараствала средногодишно с 20%, като по този начин е дадена възможност за разширяване на териториални обхват на регистрираните пенсионерски клубове, увеличаване на членска им маса и разнообразяване на тяхната дейността.

В община Шабла функционират 9 клуба на пенсионера и 1 на инвалида.

През 2012 г. броят на клубовете на пенсионера в **община Тервел** се е увеличил с още един в с.Нова Камена. В петте клуба членуват 120 души. В клубовете са сформирани групи по интереси. Най-активни са женските състави за автентичен фолклор. Показател за усърдната им работа са получените отличия. Общинска администрация подкрепя и финансово обезпечава всички инициативи на клубовете.

Мярка 2.1. Развиване на ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на хората с увреждания

Дейност 2.1.1. *Продължаване на функционирането на ЦСРИ в гр.Добрич и възстановяване на мобилния екип за обслужване по домовете на потребителите. Предвижда се увеличаване на капацитета на услугата на 55 места.*

Запазен е капацитета от 45 места на услугата.

Дейност 2.1.2. *Разширяване на обхвата на ЦСРИ гр.Шабла за възрастни хора с увреждания. Предвижда се предоставяне на мобилна услуга по населени места: увеличаване на капацитета на 40; здравно консултиране и обслужване от медицинска сестра-посетителка; морелечение и калолечение за деца с увреждания.*

Целта не е реализирана – услугите се предоставят в сградата, където се помещава услугата.

Дейност 2.1.3. *Разкриване на 5 нови ЦСРИ в община Балчик, Г.Тошево, Добричка, Каварна и Крушари. Предвижда се работа на мобилни екипи за обхващане на рисковите групи от околните села и капацитет за ЦСРИ Балчик - 40, за ЦСРИ Г.Тошево, Каварна и Крушари-30, за ЦСРИ Добричка – 100.*

До момента визираните услуги не са разкрити.

Мярка 3.1. Развиване на дневни центрове с мобилни екипи за обхващане на хората с увреждания

Дейност 3.1.1 . Разкриване на 1 нов Дневен център за възрастни с увреждания в гр.Тервел с мобилен тип услуга за 3 села за осъществяване на обучителни и терапевтични дейности, съобразени с потребностите на целевата група. Предвижда се стартиране с капацитет 50 места и увеличаване на потребителите на 70 до 2015 г.

През оценявания период услугата не е разкрита.

Дейност 3.1.2. Продължаване на дейността на Дневен център за възрастни с психични разстройства гр. Добрич. Услугата е предоставена за управление на частен доставчик на социална услуга – ОДПЗС „П.Станчев“.

Дейност 3.1.3. Продължаване на функционирането на Дневен център за възрастни с увреждания в гр.Добрич с увеличаване на капацитета от 40 на 50 до 2015 г. и предоставяне на мобилна услуга.

Продължава дейността на ДЦВУ в гр. Добрич с капацитет от 40 места с цел осигуряване на условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда.

• **Специфична цел 2.** Да се осигури достъп до развитие за етническите общности в неравностойно положение и уязвими групи.

Мярка 2.1. Да се осигури социално и икономическо включване на уязвими групи.

Дейност 2.1.2. Изграждане на Общностен център за деца и семейства с мобилна услуга в две/три общини в областта, в зависимост от одобрените проектни предложения по проект „Социално включване“, фаза 1 .

През 2015 г. в гр. Добрич предстои разкриването на услуги в изградения вече "Общностен център за деца и семейства". Проведени процедури за назначаване на персонал като всеки момент предстои стартиране на услугите „Семейно консултиране и планиране“, „Формиране на родителски умения“ и „Здравни консултации“.

Община Добричка работи в насока разкриване на Общностен център в с.Стефаново за деца от 0 -7 г. Проекта е на обща стойност 797 000 лв. Извършена е реконструкция на съществуващата детска градина , сградата е оборудвана и обзаведена с нова техника и съоръжения . През 2014 г. стартира предоставяне на социални услуги в Общностния център с. Стефаново, сключено е допълнително споразумение за финансиране на услугата в размер на 464 275 лв..Срокът за предоставяне на социалната услуга е до 30.09.2015 г.

Мярка 2.2. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания.

Дейност 2.2.2 Обхващане с хоризонтални мерки и целеви инициативи за социално включване, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост

и доходи, чрез включване в програми и мерки на ДБТ; инициране и изпълнение на проекти за професионална квалификация и заетост, финансирани по оперативни програми.

От 2013 г. **Община Крушари** реализира Проект „Различни заедно“. Проектът се финансира по ОП РЧР, като общата му стойност е 82 172 лв. В изпълнението на дейностите по проекта са включени СОУ „Христо Смирненски“ – с.Крушари и СУ „Отец Паисий“ – с.Лозенец. В рамките на проектните дейности са предвидени допълнителни часове по български език за деца, чиито майчин език не е българския. Основната цел на проекта е интегриране на деца от етнически малцинства за подпомагане на по-успешната им социална и трудова реализация, чрез подобряване на условията за равен достъп до образование, развитие и изява на личностните им качества в училищата в с.Крушари и с.Лозенец. Изготвени са печатно-информационните материали и е проведена първата пресконференция. Разработени са 7 програми/планове за планираните допълнителни занятия по български език за ученици от 1-ви до 7-ми клас. Стартираха и занятията на децата, включени в клубовете по интереси – вокална група, хоккей на трева, приложни изкуства, баскетбол, дърворезба.

Проект „Обучение и наемане на безработни лица в дейности по озеленяване, пътно поддържане и ремонт и поддръжка на сгради“. Проектът стартира на 09.02.2012г., финансиран по ОП РЧР, Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO 001-1.1.03 „Развитие“, проект Нов избор – развитие и реализация“. Общата продължителност на дейностите по обучение и осигуряване на заетост е 12 месеца, като последните дейности по него приключиха на 01.09.2013г. В рамките на проекта бе осигурена трудова заетост на 126 безработни лица от почти всички населени места от община Крушари.

Проект „Подкрепа за заетост“ по ОП РЧР Проектът стартира на 19.03.2013г. по ОП РЧР. Проектът обхваща обучение и наемане на безработни лица в дейности по озеленяване и пътно поддържане. Общата продължителност на дейностите по обучение и осигуряване на заетост бе 11 месеца. По проектът бяха наети 60 безработни лица. Основната цел на реализираните проекти в изпълнение на Специфична цел 3.3 е създаване на условия за обучение и осигуряване на трудова заетост на дълготрайно регистрирани безработни, без доходи, в риск от маргинализация, чиято липса на препитание поставя в риск от тотална изолация както тях самите, така и техните семейства и деца.

За отчетния период чрез осигуряване на заетост на уязвими в социално отношение групи е осигурена възможност за обучение и последваща трудова заетост, чрез която на лицата са изплатени 905 607 лв. под формата на работни заплати и осигуровки.

Отдел „ЗСП“ при **община Добрич – град** работи по Национална програма „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“, осигурена заетост на 3 лица за срок от 6 месеца. Всички работят в социалните услуги към Отдел „Здравеопазване и социална политика“.

Изнесените в настоящия доклад данни се базират на изготвените от всички общини в областта отчети по изпълнението на Областната стратегия за периода 2011-2014 г.

Изготвил :

Иванка Василева

Директор ДСП – гр. Каварна }

гр. Каварна, 9650, ул. „Добротица“ № 34, тел./факс 0570/ 8 32 77 и 0570/ 8 31 28

E-mail: dsp-kavarna@asp.government.bg